

Rola donieckich separatystów w rosyjskiej propagandzie podczas agresji na Ukrainę w 2022 roku

Stanisław Waszczykowski

13.05.2022

Artykuł w skrócie:

- Rosyjskim działaniom wojennym podczas agresji na Ukrainę towarzyszą zaawansowane starania w przestrzeni informacyjnej; jednym z głównych narzędzi jest propaganda.
- Rosyjska propaganda podczas obecnej agresji, skupia się przede wszystkim na budowaniu wewnętrznego poparcia społeczeństwa dla prowadzonej „operacji specjalnej”.
- Rosja wykorzystuje marionetkowe władze, szczególnie w Donieckiej Republice Ludowej, aby stworzyć nowy kanał „niezależnego” przekazu, powielającego rosyjską narrację w kwestii potrzeby „wyzwolenia” Donbasu, oraz oczerniać ukraińskie władze i siły zbrojne.

Wstęp

Ponowna rosyjska inwazja na Ukrainę w 2022 roku prowadzona jest przez Kreml zarówno w domenie fizycznej, jak i w przestrzeni informacyjnej. Głównym narzędziem walki informacyjnej jest m.in. propaganda.

Sam termin „wojna informacyjna” w rosyjskiej teorii odnosi się do pewnego „oddziaływania na masową świadomość w międzypaństwowej rywalizacji systemów cywilizacyjnych w przestrzeni informacyjnej, wykorzystującego szczególne sposoby kontroli nad zasobami informacyjnymi”¹. **W ten sposób informacja staje się pewnego rodzaju orężem, które można wykorzystać do wywierania wpływu zarówno wobec „własnego”, jak i „obcego” społeczeństwa.**

Obecnie prowadzone przez Rosję działania w przestrzeni informacyjnej mogą wykorzystywać wypracowane przez nią narracje, odnoszące się do różnych kwestii związanych z rosyjską agresją zapoczątkowaną w 2014 roku oraz aneksją Krymu. W ten sposób wytworzył się pewnego rodzaju nowy kierunek docelowego przekazu. Jego docelowymi odbiorcami jest społeczeństwo „okupowanego” Donbasu. Aby dotrzeć do tego społeczeństwa lub – co ważniejsze – przedstawić potencjalnie ich względnie „niezależną” opinię narzucaną przez separatystyczny reżim, **Rosja intensywnie wykorzystuje swoje władze marionetkowe w Donieckiej Republice Ludowej.** Wobec tego celem publikacji jest przedstawienie rosyjskiej propagandy stosowanej przez oficjalnych przedstawicieli donieckiej pseudo-republiki.

¹ J. Darczewska, *Anatomia rosyjskiej wojny informacyjnej. Operacja krymska – studium przypadku*, OSW, 2014, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/punkt-widzenia/2014-05-22/anatomia-rosyjskiej-wojny-informacyjnej>, dostęp: 25.04.2022.

Rosyjska narracja propagandowa podczas ponownej inwazji w 2022 roku

Dla szerszego zrozumienia lub dopełnienia przedstawionych w dalszej części tekstu rosyjskich przekazów propagandowych głoszonych przez separatystów z Doniecka warto w pierwszej kolejności zapoznać się z ewoluującą rosyjską narracją dotyczącą obecnej wojny.

Od początku wznowionej na pełną skalę ofensywy wojsk Federacji Rosyjskiej konsolidowane są działania w przestrzeni informacyjnej. Wobec tego **działania propagandowe stanowią w pierwszej kolejności wsparcie dla działań wojennych**. W tym znaczeniu propagowana narracja z początkiem wojny dotyczyła głównie przekazania rosyjskiej wizji wskazującej potrzebę wysłania wojsk w ramach tzw. operacji specjalnej, w celu denazyfikacji i demilitaryzacji Ukrainy². Dalsze przekazy Kremla dostosowują się odpowiednio do kolejnych wydarzeń i etapów inwazji. Intensywne badania na temat rosyjskiej propagandy prowadzi *Centrum Badań nad Współczesnym Środowiskiem Bezpieczeństwa*, które prezentuje pojawiające się nowe narracje, ich docelowy kierunek odbioru oraz zgodność z rzeczywistymi faktami.

W pierwszych dniach rosyjskiej inwazji – oprócz przedstawionej wyżej denazyfikacji i demilitaryzacji – forsowany był przekaz dotyczący słabości sił oraz administracji ukraińskiej. Rosyjskie władze i media informowały o chaosie i panice panującej w ukraińskich miastach oraz podkreślały brak woli walki wśród ukraińskich żołnierzy, którzy mieli poddawać się bez wcześniejszego podjęcia działań zbrojnych³.

Nieosiągnięcie prawdopodobnego celu, jakim było szybkie opanowanie terytorium całej Ukrainy lub przynajmniej jej znacznej części oraz jednoczesne wzmożone wsparcie dla Kijowa, płynące szczególnie z państw NATO i UE, **wpłynęło na zmianę rosyjskiej retoryki**.

W celu zrzucenia odpowiedzialności za wojnę na Stany Zjednoczone, w rosyjskiej propagandzie zaczęto podkreślać wkład NATO w eskalowanie wojny. Wykorzystywany był wątek pojawiających się doniesień o możliwości przekazania Ukrainie Mig-ów 29, a także zaangażowania członków NATO w wojnę zastępczą z Rosją na terytorium Ukrainy. Dodatkowo zaczęto formować przekazy dotyczące amerykańskiej broni masowego rażenia, której ukraińskie siły miałyby użyć do uderzenia na Federację Rosyjską. Równolegle Kreml

² Rosja zaatakowała Ukrainę. Władimir Putin ogłosił rozpoczęcie operacji militarnej, <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art35747251-wladimir-putin-oglosil-rozpozecie-operacji-militarnej-w-donbasie>, dostęp: 25.04.2022.

³ M. Marek, Wojna na Ukrainie – sytuacja na froncie informacyjnym, https://infowarfare.pl/2022/02/28/wojna_na_ua_syt_na_froncie_inforac/, dostęp: 25.04.2022.

stale podkreślał rolę rosyjskich wojsk w wyzwaniu ludności cywilnej, nękaney przez ukraińskich nazistów⁴.

Kolejne zmiany rosyjskiej propagandy można wskazać po pierwszym miesiącu wojny, gdy rosyjskie straty z każdym dniem stopniowo wzrastały, a rosyjskie społeczeństwo w coraz większym stopniu dotykały sankcje i realne ograniczenia (m.in. wycofanie zagranicznych sklepów, ograniczenie w dostępie do zagranicznych mediów i portali), wpływające na jakość życia.

W cieniu nagłaśnianych przez zagraniczne media rosyjskich zbrodni wojennych Federacja Rosyjska podkreślała dalszą potrzebę prowadzenia operacji. W tym celu rosyjskie straty były z jednej strony tuszowane, a z drugiej odpowiednio przedstawiane tak, aby podkreślić wrogość ukraińskich żołnierzy i konieczność dalszej walki. **Wszelkie doniesienia o trudnej sytuacji ukraińskiej ludności cywilnej tłumaczono wrogim nastawieniem ukraińskich władz, które nie pozwalały na ich ewakuację lub kapitulację miast**⁵.

Dalszym wydarzeniem towarzyszyło budowanie bardziej irracjonalnych narracji, które miały demonizować Ukrainę, NATO i szerzej Zachód. Jednym z przykładów takiej retoryki były informacje o amerykańskich laboratoriach, mających znajdować się na terytorium Ukrainy, będących rzekomym źródłem pandemii COVID-19. Oprócz tego tworzony był przekaz o prowadzeniu badań nad innym wirusem, mającym wpływać negatywnie jedynie na etnicznych Rosjan⁶.

Odkryta masakra ludności cywilnej w Buczy wywołała jeszcze większe zainteresowanie światowej opinii społecznej rosyjskimi [zbrodniami](#) wojennymi popełnionymi podczas obecnej agresji. Kremlowska propaganda skupiła się i na tym wątku, wskazując, iż wydarzenia z Buczy są inscenizacją zachodnich służb lub efektem ukraińskiego ostrzału artyleryjskiego⁷.

⁴ M. Marek, Zrzucanie odpowiedzialności za wojnę na Zachód oraz konsolidacja rosyjskiego społeczeństwa – cele rosyjskiej maszyny propagandowej, https://infowarfare.pl/2022/03/11/cele_ru_maszyny_propagandowej/, dostęp: 25.04.2022.

⁵ M. Marek, Propaganda sukcesu i kierowanie chęci odwetu na Zachód i Ukrainę – rosyjskie bieżące przekazy dezinformacyjne, <https://infowarfare.pl/2022/03/21/propaganda-sukcesu-i-kierowanie-checi-odwetu-na-zachod/>, dostęp: 25.04.2022.

⁶ M. Marek, Bieżące rosyjskie przekazy propagandowe – Ukraina źródłem Covid, ukraińscy żołnierze są „zbrodniarzami”, <https://infowarfare.pl/2022/03/28/propaganda-ua-odpowiedzialna-za-covid/>, dostęp: 25.04.2022.

⁷ M. Marek, Bieżące rosyjskie przekazy dezinformacyjne – usprawiedliwianie mordów na ludności cywilnej, <https://infowarfare.pl/2022/04/06/ru-przekazy-dezinfo-usprawiedliwianie-mordow-na-ludnosci-cywilnej/>, dostęp: 25.04.2022.

W ostatnich tygodniach poprzez propagandę podkreślano zagrożenie mogące się pojawić ze strony ukraińskich nacjonalistów w czasie prawosławnych świąt wielkanocnych, podczas których jakoby mogłoby dojść do ataków i prowokacji⁸. Ponadto eksponowany jest coraz mocniej przekaz dotyczący zachodniego wsparcia dla Ukrainy, które przejawia się poprzez przekazywanie sprzętu wojskowego, co ma stanowić bezpośrednie zagrożenie dla Rosji.

Oprócz prawosławnego święta, kolejną okazją dla głośnego podkreślenia kremlowskiej narracji stały się obchody 77. rocznicy zwycięstwa nad nazizmem. Podczas odbywającej się 9 maja parady wojskowej na Placu Czerwonym w Moskwie, Władimir Putin wygłosił przemówienie, w którym podkreślił m.in. historyczne związki Donbasu i Krymu z Rosją. Jednocześnie podkreślił wspólną walkę rosyjskiego narodu, który broni Donbas przed neonazizmem⁹.

Przy tym wszystkim utrzymywana jest retoryka dotycząca potrzeby prowadzenia operacji specjalnej wobec wspomnianego ciągłego zagrożenia, jakim dla Rosji jest „agresywna” polityka NATO.

Są to jedynie wybrane przykłady narracji propagandowej, jaką Federacja Rosyjska przedstawia zarówno światowej opinii publicznej, jak i własnemu społeczeństwu. Kierunki jej działania, jak i jej treści, mnożą się każdego dnia i w efekcie codziennie powstają nowe elementy, które bazują na stałych filarach rosyjskiej propagandy, odnoszących się do ekspansyjnej polityki NATO i wynikającego z niej zagrożenia dla Rosjan, którzy starają się jedynie bronić przed atakiem.

Trudno zweryfikować rzeczywistą skuteczność propagandy. O ile zagraniczne społeczeństwa – szczególnie zachodnie – są w pewnym stopniu na nią odporne, to przez społeczeństwo rosyjskie narracja ta może być pozytywnie odbierana. Świadczyć mogą o tym sondaże, w których ponad 70% społeczeństwa popiera „operację specjalną”, a ponad 80% deklaruje zaufanie wobec Putina i jego działań. W ten sposób rosyjska propaganda w głównej mierze buduje poparcie własnego społeczeństwa do prowadzonej wojny¹⁰.

⁸ M. Marek, Bieżące kierunki działań kremlowskiego aparatu propagandowego w związku z agresją Fed. Rosyjskiej, <https://infowarfare.pl/2022/04/19/biezace-kierunki-dzialan-propaganda-w-zwiazku-z-agresja-ru/>, dostęp: 25.04.2022.

⁹ M. Domańska, Putin na paradzie w Moskwie, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-05-09/putin-na-paradzie-w-moskwie> (dostęp: 10.05.2022).

¹⁰ A. Legucka, Wojenna cenzura i propaganda Rosji, <https://www.pism.pl/publikacje/wojenna-cenzura-i-propaganda-rosji>, dostęp: 25.05.2022.

Propaganda donieckich separatystów

Federacja Rosyjska od czasu wydarzeń na Euromajdanie intensywnie adresuje swoje przekazy w kierunku rosyjskojęzycznych mieszkańców Ukrainy, szczególnie tych zamieszkujących wschodnie obwody państwa. W ten sposób propaganda rosyjska z jednej strony znalazła nowy kierunek, której odbiorcami są ukraińscy obywatele okupowanych części Donbasu, z drugiej strony stworzyła tym samym nowe źródło, powielające kremlowską narrację.

Wskazane źródło stanowią marionetkowe władze, w szczególności te Donieckiej Republiki Ludowej, która od czasu swojego proklamowania w 2014 roku rozwinęła względną strukturę quasi-państwa. Ostatnimi laty stworzono „donieckie siły zbrojne”¹¹, nazywane milicją ludową lub obywatelską, oraz stworzono system administracyjny, w ramach którego powołano liczne ministerstwa. **Jednym z nich jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych Donieckiej Republiki Ludowej, które stanowi potencjalnie główną rozgłośnię prorosyjskiej propagandy.**

Od 2014 roku donieckie „MSZ” przedstawiało informację m.in. o wszelkich kwestiach dotyczących prowadzonych działań wojennych, forsując przy tym rosyjską retorykę agresywnych działań sił ukraińskich, a od czasu wypracowania mechanizmów mających uregulować konflikt, informowano o pracach grup stworzonych w ramach tzw. formatu mińskiego.

Od czasu ponownej inwazji rosyjskich wojsk na Ukrainę, można zaobserwować wzmożone działanie propagandowe donieckiego ministerstwa, przedstawiającego liczne komunikaty mające wskazywać m.in. na międzynarodowe poparcie dla niepodległości samozwańczych republik oraz dla Rosji i jej obecnych działań.

Mit wspólnoty

Po kilku tygodniach od rozpoczęcia rosyjskiej inwazji szefowa „donieckiego MSZ” Natalia Nikonorova przedstawiła opinię na temat przynależności i tożsamości całego Donbasu. Podkreśliła, iż okręg zawsze był częścią Rosji. Jej argumentacja odnosiła się do słów Władimira Putina na temat Donbasu oraz pewnego rodzaju „sztuczności” Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Dodatkowo stwierdziła, że do 2014 roku Donbas jako region

¹¹ Siły zbrojne Donieckiej Republiki Ludowej – zarys struktury i wyposażenia, <https://www.konflikty.pl/technika-wojskowa/na-ladzie/sily-zbrojne-donieckiej-republiki-ludowej/>, dostęp: 25.04.2022.

wielonarodowy, był miejscem spokojnym. Zmieniło się to dopiero w momencie, gdy władze ukraińskie zaczęły siłą ukrainizować wschodnie tereny i uciskać ludność rosyjskojęzyczną, która jasno zdecydowała o swojej przynależności¹².

Przekaz stanowi próbę podtrzymania wielokrotnie powtarzanej rosyjskiej narracji, odnoszącej się do pseudo-historii Ukrainy oraz jej wschodnich regionów, co głośno wybrzmiało w „historycznym referacie” Putina¹³, czy artykule Dmitrija Miedwiediewa¹⁴.

Zagraniczne poparcie dla „niepodległości” republik

Na kilka dni przed ponowną inwazją Federacja Rosyjska oficjalnie uznała niepodległość samozwańczych republik z Donbasu¹⁵. Nie skutkowało to jednak uznaniem podmiotów przez społeczność międzynarodową. Jedyne podmioty, które podzieliły rosyjskie stanowisko w tej sprawie, to nieuznawane quasi-państwa, takie jak Abchazja¹⁶.

To wtedy rozpoczęła się kampania informacyjna donieckiego MSZ dotycząca przedstawiania doniesień o zagranicznych wiecach poparcia, demonstracjach i protestach samochodowych organizowanych m.in. w celu przedstawienia poparcia dla niepodległości separatystów.

Większość z przedstawianych doniesień wskazuje na pojedyncze incydenty, które rzekomo miały miejsce w wielu krajach Europy, Azji, czy też Ameryki Południowej. Od końca lutego do końca kwietnia 2022 roku, donieckie komunikaty donosiły, jakoby do takich demonstracji

¹²Наталья Никонорова: Донбасс всегда был русским!, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/natalya-nikonorova-donbass-vsegda-by-l-russkim/>, dostęp: 28.04.2022.

¹³ Putin: Ukraińcy to Rosjanie, Ukraina to „anty-Rosja”, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-07-13/putin-ukraincy-to-rosjanie-ukraina-to-anty-rosja>, dostęp: 28.04.2022.

¹⁴ Były prezydent Miedwiediew: nie warto rozmawiać z Ukrainą, <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C968715%2Cbyly-prezydent-miedwiediew-nie-warto-rozmawiac-z-ukraina.html>, dostęp: 28.04.2022.

¹⁵ Rosja uznała niepodległość separatystycznych republik w Donbasie, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/rosja-uznala-niepodleglosc-separatystycznych-republik-w-donbasie/>, dostęp: 28.04.2022.

¹⁶ Президент Абхазии Аслан Бжания подписал указы о признании независимости ДНР и ЛНР, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/prezident-abhazii-aslan-bzhaniya-podpisal-ukazy-o-priznanii-nezavisimosti-dnr-i-lnr/>, dostęp: 28.04.2022.

miało dojść w: Czarnogórze¹⁷, Włoszech¹⁸, Grecji¹⁹, Serbii²⁰, Bośni i Hercegowinie²¹, Macedonii Północnej²², Niemczech²³, Bułgarii²⁴, Francji²⁵, Austrii²⁶, Cyprze²⁷, Belgii²⁸, Armenii²⁹, Pakistanie³⁰, Libanie³¹, Syrii³², Tunezji³³, Izraelu³⁴, Republice

¹⁷ В Черногории продолжаются массовые митинги в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-chernogorii-prodolzhayutsya-massovye-mitingi-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

¹⁸ В субботу в Риме прошел митинг в поддержку Донбасса и России, а также против санкций ЕС в отношении РФ, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-subbotu-v-rime-proshel-miting-v-podderzhku-donbassa-i-rossii-takzhe-protiv-sankcij-es-v-otnoshenii-rf/>, dostęp: 28.04.2022.

¹⁹ В Греции прошел массовый митинг в поддержку Донбасса и его жителей, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-grecii-proshel-massovyy-miting-v-podderzhku-donbassa-i-ego-zhitelej/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁰ В Белграде проходит многотысячный митинг в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-belgrade-prohodit-mnogotysyachnyj-miting-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

²¹ Сотни людей в Боснии и Герцеговине пришли на акцию в поддержку России и Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/sotni-lyudej-v-bosnii-i-gercegovine-prishli-na-akciyu-v-podderzhku-rossii-i-donbassa/>, dostęp: 28.04.2022.

²² Жители Северной Македонии присоединились к волне митингов в поддержку России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/zhiteli-severnoj-makedonii-prisoedinilis-k-volne-mitingov-v-podderzhku-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

²³ В Дрездене прошла акция против дискриминации русскоязычных жителей и в поддержку РФ, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-drezdene-proshla-akciya-protiv-diskriminacii-russkojazychnyh-zhitelej-i-v-podderzhku-rf/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁴ Митинг в поддержку России и Донбасса прошел в Болгарии, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/miting-v-podderzhku-rossii-i-donbassa-proshel-v-bolgarii/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁵ Акция в поддержку России и Донбасса, а также против западных санкций прошла в Марселе, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/akciya-v-podderzhku-rossii-i-donbassa-takzhe-protiv-zapadnyh-sankcij-proshla-v-marsele/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁶ В столице Австрии, Вене, прошла акция в поддержку жителей Народных Республик Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-stolice-avstirii-vene-proshla-akciya-v-podderzhku-zhitelej-narodnyh-respublik-donbassa/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁷ В странах средиземноморского региона проходят акции в поддержку РФ и Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-stranah-sredizemnomorskogo-regiona-prohodyat-akcii-v-podderzhku-rf-i-donbassa/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁸ В Бельгии прошла акция в поддержку Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-belgii-proshla-akciya-v-podderzhku-donbassa/>, dostęp: 28.04.2022.

²⁹ У посольства России в Армении прошла очередная акция в поддержку РФ, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/u-posolstva-rossii-v-armenii-proshla-ocherednaya-akciya-v-podderzhku-rf/>, dostęp: 28.04.2022.

³⁰ В Пакистане прошла акция в поддержку России и Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-pakistanie-proshla-akciya-v-podderzhku-rossii-i-donbassa/>, dostęp: 28.04.2022.

³¹ Представители Русской диаспоры и ливанские граждане провели митинг в поддержку России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/predstaviteli-russkoj-diaspory-i-livanskie-grazhdane-proveli-miting-v-podderzhku-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

³² В Сирии прошли акции в поддержку спецоперации России на Украине, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-sirii-proshli-akcii-v-podderzhku-specoperacii-rossii-na-ukraine/>, dostęp: 28.04.2022.

³³ В Тунисе прошла акция в поддержку Донбасса и специальной операции России на Украине, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-tunise-proshla-akciya-v-podderzhku-donbassa-i-specialnoj-operacii-rossii-na-ukraine/>, dostęp: 28.04.2022.

³⁴ В Израиле прошли акции в поддержку России и Республик Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-izraile-proshli-akcii-v-podderzhku-rossii-i-respublik-donbassa/>, dostęp: 28.04.2022.

Środkowoafrykańskiej³⁵, Brazylii³⁶, Wenezueli³⁷, Argentynie³⁸, Peru³⁹, Stanach Zjednoczonych (Teksas⁴⁰, Nowy Jork⁴¹) oraz Australii⁴².

Podczas tych wydarzeń inicjatorami lub uczestnikami wieców poparcia i demonstracji byli – jak podają donieckie przekazy – różni działacze społeczni, partie o charakterze socjalistycznym, komunistycznym lub skrajnie lewicowym, diaspora rosyjska oraz „zaniepokojeni” i „troskliwi” obywatele, w tym często przeciwnicy Sojuszu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej.

Przekazy demonstrantów skupiać się miały głównie na kwestii zasygnalizowania poparcia dla niepodległości Donieckiej i Ługańskiej Republiki Ludowej, rosyjskich działań, w tym dla rosyjskiej „operacji specjalnej”, jak i szerzej w obronie Rosji przed złym zachodem i sankcjami. **Podczas niektórych zbiorowisk przedstawiano obawy przed prześladowaniem Rosjan lub ludności rosyjskojęzycznej.** Dodatkowo podnoszono hasła przeciwko ukraińskim lub szeroko zachodnim faszystom i nazistom. Jedynie podczas niektórych wieców odnosiły się do samego sprzeciwu wobec obecnej wojny.

Trudno zweryfikować większość sytuacji – w tym czy wiece i demonstracje rzeczywiście się odbyły oraz liczbę uczestników – do których miało dojść podczas opisanych wyżej zdarzeń. Nie można jednak zaprzeczyć temu zjawisku w pełni. Zarówno partie prorosyjskie, jak i diaspora rosyjska mogła podjąć szerokie działania w kierunku manifestacji poparcia. Równocześnie nie dziwi możliwość obycia się takich przedsięwzięć w państwach, których reżimy współpracują z Federacją Rosyjską lub bezpośrednio z „władzami” Donieckiej

³⁵ Жители ЦАР поддержали Республики и Россию, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/prorossijskij-miting-v-stolice-car/>, dostęp: 28.04.2022.

³⁶ Активисты из Бразилии провели акцию в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/aktivisty-iz-brazilii-proveli-akciyu-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

³⁷ Акция „За Победу” в поддержку Донбасса и России прошла в Каракасе, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/akciya-za-pobedu-v-podderzhku-donbassa-i-rossii-proshla-v-karakase/>, dostęp: 28.04.2022.

³⁸ В Буэнос-Айресе прошла акция в поддержку России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-buenos-ajrese-proshla-akciya-v-podderzhku-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

³⁹ В Лиме проходит первый митинг солидарности с Народными Республиками Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-lime-prohodit-pervyj-miting-solidarnosti-s-narodnymi-respublikami-donbassa-soobshili-v-posolstve-ri-v-peru/>, dostęp: 28.04.2022.

⁴⁰ В Техасе «Центр политических инноваций» выступил в поддержку России и Донецкой и Луганской Народных Республик, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-tehase-centr-politicheskikh-innovacij-vystupil-v-podderzhku-rossii-i-doneckoj-i-luganskoj-narodnyh-respublik/>, dostęp: 28.04.2022.

⁴¹ Акция в поддержку Донбасса и России прошла в Нью-Йорке, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/akciya-v-podderzhku-donbassa-i-rossii-proshla-v-nyu-jorke/>, dostęp: 28.04.2022.

⁴² В Австралии прошла акция в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-avstralii-proshla-akciya-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>, dostęp: 28.04.2022.

Republiki Ludowej. Przykładem może być Syria, która przez ostatnie lata podejmowała dialog z władzami tej pseudo-republiki⁴³. Zaskakujące są jednak doniesienia o prorosyjskich wiecach lub innego rodzaju manifestacjach w państwach zachodnioeuropejskich, np. w Niemczech, w których doszło m.in. do przejazdów kolumn samochodowych z flagami Rosji, o czym informowały polskie i zagraniczne media.

Należy pamiętać, że wszelkie manifestacje, które jakoby miały miejsce w wymienionych państwach – zarówno te, które można potwierdzić, jak i przypuszczalne – mogły być motywowane i prowadzone przez rosyjskie służby specjalne. **Prawdopodobnym celem przedstawionych demonstracji jest budowa wizji ogólnoświatowego poparcia dla niepodległości samozwańczych republik.** Należy przy tym przyjąć, że grupę docelową owej propagandy mają stanowić raczej odbiorcy wewnętrzni, czyli mieszkańcy okupowanej części Donbasu oraz rosyjscy obywatele, co z kolei ma prawdopodobnie przekładać się na dalsze tworzenie szerszego pretekstu usprawiedliwiania celowości rosyjskiej „operacji specjalnej”. Z drugiej strony fakt organizowania takich demonstracji, szczególnie w państwach europejskich, powoduje pojawienie się tematu w zagranicznych mediach, co wpływa korzystnie dla rozwijania nowych kanałów rosyjskiej narracji.

Ocieplanie wizerunku rosyjskich żołnierzy

Donieccy separatyści nie pozostają obojętni w kwestii obecności rosyjskich żołnierzy na terytorium Ukrainy. Jedną z narracji, która pojawiała się już od czasów proklamacji republik i wojny na Donbasie była kwestia oczerniania sił ukraińskich i wychwalania sił rosyjskich. Podobny przekaz kreowany jest również podczas obecnej fazy rosyjskiej napaści na Ukrainę.

W marcu 2022 roku donieckie MSZ przedstawiło wizytę chińskiego korespondenta wojennego, który przyjechał relacjonować „operację wojskową wyzwolenia DRL”. Skupiono się przy tym na przedstawieniu jego doświadczeń z wizyty w Mariupolu, gdzie osobiście miał rozmawiać z mieszkańcami ukraińskiego miasta. Jak podkreślają separatyści, chiński korespondent

⁴³ Делегаты ДНР встретились с заместителем Генсека сирийской партии власти «БААС», <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/delegaty-dnr-vstretilis-s-zamestitelem-genseka-sirijskoj-partii-vlasti-baas/>, dostęp: 28.04.2022.

dowiedział się, że to ukraińskie siły ostrzeliwują infrastrukturę cywilną oraz nie pozwalają ludności cywilnej opuścić korytarzami humanitarnymi „wyzwalanego” miasta⁴⁴.

W kwietniu 2022 roku nowy przekaz donieckich separatystów ukazywał rzekomo bezpośrednie relacje ukraińskiej ludności z rosyjskimi żołnierzami. Wspomniana wcześniej Natalia Nikonorova opowiedziała dziennikarzom o stosunku wyzwalanych mieszkańców Ukrainy do rosyjskich wojsk prowadzących operację specjalną. **Podkreśliła, że ukraińskie władze lokalne pozostawiały cywili i nie dbały o ich ewakuację lub bezpieczeństwo żywnościowe. Z pomocą humanitarną przyszli rosyjscy żołnierze, którzy udzielali pomocy ludności cywilnej.** Relację podsumowała wnioskiem, iż sposób komunikacji rosyjskich żołnierzy z mieszkańcami pozwala na przedstawienie zaangażowanych Rosjan jako „uprzejmych ludzi”⁴⁵.

Kończąc swój wywód, przedstawicielka donieckich separatystów podkreśliła, że wobec tego nie wyobraża sobie, jak można rozpowszechniać fałszerstwa ukraińskich władz na temat wydarzeń z [Buczy](#).

Zbrodnie wojenne

O ile rosyjskie zbrodnie wojenne są przez separatystów pomijane lub zanegowane, to donieckie przekazy wielokrotnie starają się podkreślić rzekome zbrodnie popełnione przez siły ukraińskie. Sama kwestia ukraińskiej „agresji” jest powtarzana od czasu proklamowania DRL, gdzie większość z działań wojennych w ubiegłych latach było określane jako ukraiński terror. Obecnej, ponownej rosyjskiej agresji, towarzyszą nowe przekazy propagandowe separatystów.

Na początku marca, po pierwszych tygodniach rosyjskiej inwazji, donieckie MSZ przedstawił wywiad rosyjskiej agencji RIA Nowosti z byłym prezydentem Boliwii Evo Moralesem, który o wywołanie wojny oskarżył Stany Zjednoczone. Dodatkowo posądził zachodnie media o ukrywanie prawdy o zbrodni ukraińskich nacjonalistów⁴⁶.

⁴⁴ Военный корреспондент китайского телеканала продолжает обозревать военную операцию по освобождению территории ДНР, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/voennyj-korrespondent-kitajskogo-telekanala-prodolzhaet-obozrevat-voennuyu-operaciyu-po-osvobozhdeniyu-territorii-dnr/>, dostęp: 29.04.2022.

⁴⁵ Выражение «вежливые люди» идеально подходит, чтобы описать стиль общения ВС РФ с жителями Украины - Наталья Никонорова, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/vyrazhenie-vezhlyvye-lyudi-idealno-podhodit-chtoby-opisat-stil-obsheniya-vs-rf-s-zhitelyami-ukrainy-natalya-nikonorova/>, dostęp: 29.04.2022.

⁴⁶ Убийство пророссийских граждан украинскими националистами в Донбассе - преступление против человечества, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/ubijstvo-prorossijskih-grazhdan-ukrainskimi-nacionalistami-v-donbasse-prestuplenie-protiv-chelovechestva/>, dostęp: 29.04.2022.

14 marca donieckie MSZ poinformowało o akcie terrorystycznym dokonanym przez siły ukraińskie, które miały zaatakować amunicją kasetową (wyrzeloną z zestawu Toczka-U) centrum Doniecka. Separatyści przekazali, że zabitych zostało co najmniej 20 osób, a rannych kolejne 35, w tym dziecko⁴⁷. Informacja była nagłaśniana również przez rosyjskie media, wobec czego szybko została rozpowszechniona i zaczęła się pojawiać w zagranicznych środkach przekazu. Posądzane siły ukraińskie oficjalnie zdementowały całe zajście, podkreślając, że szkody zostały wyrządzone za pomocą rosyjskich środków rażenia⁴⁸.

Trudno całkowicie wyeliminować zarzuty bez obiektywnego śledztwa, jednak na podstawie analizy zdjęć wykonanych po ataku na dany teren dziennikarze śledczy z *Conflict Intelligence Team*, po analizie zdjęć owego ataku zamieszczanych w sieci przez mieszkańców Doniecka przedstawili dowody, które określają iż dana rakietka została wyrzeloną z terytorium Federacji Rosyjskiej⁴⁹. Dodatkowo należy pamiętać, że wskazany atak został przeprowadzony w momencie, gdy siły rosyjskie prowadziły intensywny ostrzał ukraińskich miast.

Separatyści jeszcze kilkakrotnie odwoływali się do tej rzekomej ukraińskiej zbrodni. Co więcej, podczas organizowanych przez separatystów spotkań i telekonferencji wielokrotnie poruszane są kwestie zbrodni popełnionych przez Kijów. Nie wskazują jednak na konkretne przykłady⁵⁰.

Pod koniec marca donieckie MSZ odniosło się do opublikowanych w *New York Post* materiałów, przedstawiających zbombardowane budynki mieszkalne w Doniecku. Amerykański dziennik poinformował, że Rosjanie kontynuują ataki na infrastrukturę cywilną, pomimo prowadzonych rozmów pokojowych. Donieckie ministerstwo oznajmiło, że jest to kłamstwo, ponieważ atak został przeprowadzony przez siły ukraińskie⁵¹.

Wartym odnotowania jest również przekaz szefowej donieckiego MSZ dot. ostatnich wydarzeń wokół Mariupola i propozycji sekretarza generalnego ONZ w kwestii rozejmu w celach

⁴⁷ МИД ДНР: мы сделаем все, чтобы правду о преступлениях Киева узнали как можно больше людей по всему миру, <https://mid-dnr.ru/ru/pages/kommentarii-zayavleniya/mid-dnr-my-sделаем-vse-чтобы-pravdu-o-prestupleniyah-kieva-uznali-kak-mozhno-bolshe-lyudej-po-vsemu-miru/>, dostęp: 29.04.2022.

⁴⁸ Russia accuses Kyiv of deadly missile attack on Donetsk, <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/14/russia-accuses-kyiv-of-deadly-missile-attack-on-donetsk>, dostęp: 29.04.2022.

⁴⁹ The missile strike on the centre of Donetsk was carried out from the territory of the Russian Federation - Conflict Intelligence Team, <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2022/03/15/7331707/>, dostęp: 29.04.2022.

⁵⁰ Сегодня Центр молодёжной дипломатии “Легатус” провел международный телемост #ДонбассбезГеноцида, <https://mid-dnr.ru/ru/pages/news/segodnya-centr-molodyozhnoj-diplomatii-legatus-provel-mezhdunarodnyj-telemost-donbassbezgenocida/>, dostęp: 29.04.2022.

⁵¹ В погоне за красочными иллюстрациями газета “New York Post” распространяет дезинформацию, <https://mid-dnr.ru/ru/pages/news/v-pogone-za-krasochnymi-illyustracyami-gazeta-new-york-post-publikuet-fejki/>, dostęp: 29.04.2022.

humanitarnych. Pytana o ten temat Nikonorova na antenie Rossija24 podkreśliła, że wszelkie negocjacje z Ukrainą przez ostatnie 8 lat były wykorzystywane przez Kijów jedynie do przegrupowania wojsk. **W kwestii zakładu Azovstal podkreśliła, że oprócz ukraińskich nacjonalistów mogą znajdować się tam najemnicy lub zagraniczni instruktorzy, mający być zbrodniarzami wojennymi⁵².**

Podsumowanie

Poza działaniami wojennymi Rosja od wielu lat prowadzi intensywną wojnę informacyjną, która jest szczególnie widocznym elementem podczas trwającej od 2014 roku agresji na Ukrainę. Przedstawione narracje propagandowe towarzyszące obecnej rosyjskiej inwazji stanowią zaledwie uogólniony przykład przekazów, które mają na celu atakować Ukrainę i jej sojuszników, w tym Polskę, Stany Zjednoczone, czy szerzej Unię Europejską i NATO.

Oprócz szeregu dostępnych kanałów od 2014 roku Rosja wykorzystuje do szerzenia propagandy marionetkowe władze w samozwańczych republikach proklamowanych na wschodzie Ukrainy. Przekazy, które prezentowane są przez tzw. Donieckie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, dotyczą przede wszystkim podtrzymywania mitu wspólnoty z Rosją, skali zagranicznego poparcia dla niepodległości Donieckiej i Ługańskiej Republiki oraz rosyjskich działań związanych z obecną agresją. Przekazy skupiają się na ocieplaniu wizerunku rosyjskich okupantów. Ponadto nieprzerwanie od 2014 roku podkreślany ukraiński terror ponownie wybrzmiewa w propagandzie separatystów, którzy informują o rzekomych zbrodniach wojennych, popełnionych przez ukraińskie wojsko.

Przedstawiane przekazy propagandy separatystów należy zaliczać jako jedną z operacji informacyjnych strony rosyjskiej, która wykorzystuje nowy „niezależny” kanał, mający prawdopodobnie wpływać na okupowaną ludność wschodniej Ukrainy oraz przede wszystkim rosyjskich obywateli. Za główny cel owych wysiłków prawdopodobnie należy uznać chęć zbudowania nowego ośrodka przekazu, mającego tworzyć kolejne argumenty dla usprawiedliwienia rosyjskiej agresji, co bezpośrednio ma wpływać na wewnętrzne poparcie dla „operacji specjalnej”.

⁵² Наталья Никонова рассказала о том, кто на самом деле может находиться на территории “Азовстали”, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/natalya-nikonorova-rasskazala-o-tom-kto-na-samom-dele-mozhet-nahoditsya-na-territorii-azovstali/>, dostęp: 29.04.2022.

Bibliografia:

- Były prezydent Miedwiediew: nie warto rozmawiać z Ukrainą,
<https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C968715%2Cbyly-prezydent-miedwiediew-nie-warto-rozmawiac-z-ukraina.html>
- Darczewska J., *Anatomia rosyjskiej wojny informacyjnej. Operacja krymska – studium przypadku*, OSW, 2014, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/punkt-widzenia/2014-05-22/anatomia-rosyjskiej-wojny-informacyjnej>
- Domańska M., Putin na paradzie w Moskwie,
<https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-05-09/putin-na-paradzie-w-moskwie>
- Legucka A., Wojenna cenzura i propaganda Rosji, <https://www.pism.pl/publikacje/wojenna-cenzura-i-propaganda-rosji>
- Marek M., Bieżące kierunki działań kremlowskiego aparatu propagandowego w związku z agresją Fed. Rosyjskiej, <https://infowarfare.pl/2022/04/19/biezace-kierunki-dzialan-propaganda-w-zwiazku-z-agresja-ru/>
- Marek M., Bieżące rosyjskie przekazy dezinformacyjne – usprawiedliwianie mordów na ludności cywilnej, <https://infowarfare.pl/2022/04/06/ru-przekazy-dezinfo-usprawiedliwianie-mordow-na-ludnosci-cywilnej/>
- Marek M., Bieżące rosyjskie przekazy propagandowe – Ukraina źródłem Covid, ukraińscy żołnierze są „zbrodniarzami”, <https://infowarfare.pl/2022/03/28/propaganda-ua-odpowiedzialna-za-covid/>
- Marek M., Propaganda sukcesu i kierowanie chęci odwetu na Zachód i Ukrainę – rosyjskie bieżące przekazy dezinformacyjne, <https://infowarfare.pl/2022/03/21/propaganda-sukcesu-i-kierowanie-checi-odwetu-na-zachod/>
- Marek M., Wojna na Ukrainie – sytuacja na froncie informacyjnym,
https://infowarfare.pl/2022/02/28/wojna_na_ua_syt_na_froncie_inforac/
- Marek M., Zrzucanie odpowiedzialności za wojnę na Zachód oraz konsolidacja rosyjskiego społeczeństwa – cele rosyjskiej maszyny propagandowej,
https://infowarfare.pl/2022/03/11/cele_ru_maszyny_propagandowej/
- Putin: Ukraińcy to Rosjanie, Ukraina to „anty-Rosja”,
<https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2021-07-13/putin-ukraincy-to-rosjanie-ukraina-to-anty-rosja>
- Rosja uznała niepodległość separatystycznych republik w Donbasie,
<https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/rosja-uznała-niepodleglosc-separatystycznych-republik-w-donbasie/>

Rosja zaatakowała Ukrainę. Władimir Putin ogłosił rozpoczęcie operacji militarnej, <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art35747251-wladimir-putin-oglosil-rozpozecie-operacji-militarnej-w-donbasie>

Russia accuses Kyiv of deadly missile attack on Donetsk, <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/14/russia-accuses-kyiv-of-deadly-missile-attack-on-donetsk>

The missile strike on the centre of Donetsk was carried out from the territory of the Russian Federation - Conflict Intelligence Team, <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2022/03/15/7331707/>

Waszczykowski S., Siły zbrojne Donieckiej Republiki Ludowej – zarys struktury i wyposażenia, <https://www.konflikty.pl/technika-wojskowa/na-ladzie/sily-zbrojne-donieckiej-republiki-ludowej/>

Активисты из Бразилии провели акцию в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/aktivisty-iz-brazilii-proveli-akciyu-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>

Акция "За Победу" в поддержку Донбасса и России прошла в Каракасе, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/akciya-za-pobedu-v-podderzhku-donbassa-i-rossii-proshla-v-karakase/>

Акция в поддержку Донбасса и России прошла в Нью-Йорке, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/akciya-v-podderzhku-donbassa-i-rossii-proshla-v-nyu-jorke/>

Акция в поддержку России и Донбасса, а также против западных санкций прошла в Марселе, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/akciya-v-podderzhku-rossii-i-donbassa-takzhe-protiv-zapadnyh-sankcij-proshla-v-marsele/>

В Австралии прошла акция в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-avstralii-proshla-akciya-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>

В Белграде проходит многотысячный митинг в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-belgrade-prohodit-mnogotysyachnyj-miting-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>

В Бельгии прошла акция в поддержку Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-belgii-proshla-akciya-v-podderzhku-donbassa/>

В Буэнос-Айресе прошла акция в поддержку России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-buenos-ajrese-proshla-akciya-v-podderzhku-rossii/>

В Греции прошел массовый митинг в поддержку Донбасса и его жителей, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-grecii-proshel-massovyj-miting-v-podderzhku-donbassa-i-ego-zhitelej/>

В Дрездене прошла акция против дискриминации русскоязычных жителей и в поддержку РФ, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-drezdene-proshla-akciya-protiv-diskriminacii-russkojazychnyh-zhitelej-i-v-podderzhku-rf/>

В Израиле прошли акции в поддержку России и Республик Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-izraile-proshli-akcii-v-podderzhku-rossii-i-respublik-donbassa/>

В Лиме проходит первый митинг солидарности с Народными Республиками Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-lime-prohodit-pervyj-miting-solidarnosti-s-narodnymi-respublikami-donbassa-soobshili-v-posolstve-rf-v-peru/>

В Пакистане прошла акция в поддержку России и Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-pakistane-proshla-akciya-v-podderzhku-rossii-i-donbassa/>

В погоне за красочными иллюстрациями газета “New York Post” распространяет дезинформацию, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-pogone-za-krasochnymi-illyustracijami-gazeta-new-york-post-publikuet-fejki/>

В Сирии прошли акции в поддержку спецоперации России на Украине, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-sirii-proshli-akcii-v-podderzhku-specoperacii-rossii-na-ukraine/>

В столице Австрии, Вене, прошла акция в поддержку жителей Народных Республик Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-stolice-avstrii-vene-proshla-akciya-v-podderzhku-zhitelej-narodnyh-respublik-donbassa/>

В странах средиземноморского региона проходят акции в поддержку РФ и Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-stranah-sredizemnomorskogo-regiona-prohodyat-akcii-v-podderzhku-rf-i-donbassa/>

В субботу в Риме прошел митинг в поддержку Донбасса и России, а также против санкций ЕС в отношении РФ, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-subbotu-v-rime-proshel-miting-v-podderzhku-donbassa-i-rossii-takzhe-protiv-sankcij-es-v-otnoshenii-rf>

В Техасе «Центр политических инноваций» выступил в поддержку России и Донецкой и Луганской Народных Республик, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-tehase-centr-politicheskikh-innovacij-vystupil-v-podderzhku-rossii-i-doneckoj-i-luganskoj-narodnyh-respublik/>

В Тунисе прошла акция в поддержку Донбасса и специальной операции России на Украине, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/v-tunise-proshla-akciya-v-podderzhku-donbassa-i-specialnoj-operacii-rossii-na-ukraine/>

В Черногории продолжаются массовые митинги в поддержку Донбасса и России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/v-chernogorii-prodolzhayutsya-massovye-mitingi-v-podderzhku-donbassa-i-rossii/>

Военный корреспондент китайского телеканала продолжает обозревать военную операцию по освобождению территории ДНР, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/voennyj-korrespondent-kitajskogo-telekanala-prodolzhaet-obozrevat-voennuyu-operaciyu-po-osvobozhdeniyu-territorii-dnr/>

Выражение «вежливые люди» идеально подходит, чтобы описать стиль общения ВС РФ с жителями Украины - Наталья Никонорова, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/vyrazhenie-vezhliyve-lyudi-idealno-podhodit-chtoby-opisat-stil-obsheniya-vs-rf-s-zhitelyami-ukrainy-natalya-nikonorova/>

Делегаты ДНР встретились с заместителем Генсека сирийской партии власти «БААС», <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/delegaty-dnr-vstretilis-s-zamestitelem-genseka-sirijskoj-partii-vlasti-baas/>

Жители Северной Македонии присоединились к волне митингов в поддержку России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/zhiteli-severnoj-makedonii-prisoedinilis-k-volne-mitingov-v-podderzhku-rossii/>

Жители ЦАР поддержали Республики и Россию, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/prorossijskij-miting-v-stolice-car/>

МИД ДНР: мы сделаем все, чтобы правду о преступлениях Киева узнали как можно больше людей по всему миру, <https://mid-dnr.su/ru/pages/kommentarii-zayavleniya/mid-dnr-my-sделаем-vse-chtoby-pravdu-o-prestupleniyah-kieva-uznali-kak-mozhno-bolshe-lyudej-po-vsemu-miru/>

Митинг в поддержку России и Донбасса прошел в Болгарии, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/miting-v-podderzhku-rossii-i-donbassa-proshel-v-bolgarii/>

Наталья Никонорова рассказала о том, кто на самом деле может находиться на территории "Азовстали", <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/natalya-nikonorova-rasskazala-o-tom-kto-na-samom-dele-mozhet-nahoditsya-na-territorii-azovstali/>

Наталья Никонорова: Донбасс всегда был русским!, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/natalya-nikonorova-donbass-vsegda-byl-russkim/>

Представители Русской диаспоры и ливанские граждане провели митинг в поддержку России, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/predstaviteli-russkoj-diaspory-i-livanskie-grazhdane-proveli-miting-v-podderzhku-rossii/>

Президент Абхазии Аслан Бжания подписал указы о признании независимости ДНР и ЛНР, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/prezident-abhazii-aslan-bzhaniya-podpisal-ukazy-o-priznanii-nezavisimosti-dnr-i-lnr/>

Сотни людей в Боснии и Герцеговине пришли на акцию в поддержку России и Донбасса, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/sotni-lyudej-v-bosnii-i-gercegovine-prishli-na-akciyu-v-podderzhku-rossii-i-donbassa/>

Сегодня Центр молодёжной дипломатии "Легатус" провел международный телемост #ДонбассбезГеноцида, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/segodnya-centr-molodyozhnoj-diplomatii-legatus-provel-mezhdunarodnyj-telemost-donbassbezgenocida/>

У посольства России в Армении прошла очередная акция в поддержку РФ, <https://mid-dnr.su/ru/pages/news/u-posolstva-rossii-v-armenii-proshla-ocherednaya-akciya-v-podderzhku-rf/>

Убийство пророссийских граждан украинскими националистами в Донбассе - преступление против человечества, <https://mid-dnr.su/ru/pages/about-the-dpr-abroad/ubijstvo-prorossijskih-grazhdan-ukrainskimi-nacionalistami-v-donbasse-prestuplenie-protiv-chelovechestva/>

O AUTORZE

Stanisław Waszykowski. Podoficer rezerwy. Absolwent studiów licencjackich na kierunku Obronność na Wydziale Wojskowym Akademii Sztuki Wojennej. Student studiów magisterskich na kierunku Bezpieczeństwo Międzynarodowe i Dyplomacja na Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego ASZWoj. Praktykant w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego. Zainteresowania badawcze obejmują zagadnienia związane z misjami i operacjami pokojowymi ONZ oraz bezpieczeństwem Ukrainy.

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum
Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu
Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy:

95 2530 0008 2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.